

Motion till riksdagen 2018/19:2064

av **Gulan Avcı m.fl. (L)**

Det livslånga lärandet och företagens kompetensbehov

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att undersöka hur det offentliga kan underlätta för företag att investera i personalens kompetensutveckling och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Människor växer med kunskap. Kunskap är också helt nödvändigt för Sverige som land. Vi konkurrerar internationellt med vår kompetens att producera högkvalitativa tjänster och produkter. Svenska företag skriker samtidigt efter rätt kompetens. 9 av 10 företag inom industrin har svårt att hitta rätt kompetens vilket innebär att de behöver tacka nej till order (Teknikföretagen 2018). Det förstärks ytterligare av stelbenta arbetskrafts-
invandringsregler och en förlegad syn på värdet av människor som kommer till Sverige för att utföra kvalificerade arbetsuppgifter. Sverige bör sätta ett högre värde på kompetens, vilket vi bland annat motionerar om i *partiets integrationsmotion* samt i vår *utbildningsmotion*, men vi behöver också skapa fler vägar till kunskap under arbetets gång. Vi behöver hitta lösningar för att uppmuntra det livslånga lärandet.

Kompetensutveckling

Fyra av tio sysselsatta svenskar är oroad för sin kompetensutveckling (TCO). Hälften av alla arbetstagare på svensk arbetsmarknad gick någon typ av anställning år 2017, men då rör det sig ofta om mindre obetydliga utbildningar. Vi arbetar och verkar på en arbetsmarknad som är i ständig förändring. Vissa yrkesgrupper har minskat och kommer fortsätta att minska drastiskt till följd av ny teknik vilket förstärker vikten av ett fungerande omställningssystem. Ny teknik påverkar dessutom den nya utbildningen vilket gör att ett flertal människor känner en befogad skräck över att deras kompetens

snabbt blir utdaterad. Vill vi att fler människor ska kunna jobba högre upp i åldern och att äldres erfarenhet behövs måste vi se till att fler löntagare kan fylla på sin kunskap under arbetstid.

Företag betalar redan idag för personalens utbildning. Den totala kurskostnaden per anställd under 2015 var 8 100 kr (SCB 2015). Detta utgör i genomsnitt endast 1,6 procent av den totala personalkostnaden per anställd. Efterfrågan på utbildning och hög kompetens kommer öka på arbetsmarknaden i takt med att flera jobb automatiseras vilket talar för att arbetsgivare och det offentliga i fortsättningen förväntas investera mer i sin personal. I Sverige är det offentliga ansvaret för frågor som rör kompetensförsörjning och livslångt lärande uppdelat mellan flera nationella myndigheter (Skolverket, Arbetsförmedlingen, Tillväxtverket, ESF-rådet) men också mellan statlig, regional och kommunal nivå. Det finns ett tydligt behov av ett mer samlat ansvar och att den myndighet som får en sådan roll måste ha ett tydligt uppdrag att samverka med arbetslivet och arbetsmarknadens parter. Liberalerna efterfrågar därför en genomgripande utredning som redogör för vilka incitament företag behöver från det offentliga för att kunna investera mer i sin personal och vilken offentlig aktör som bör ha det övergripande ansvaret för kompetensförsörjning hos företag.

Riktlinjer för fortbildning

Utbildningen ska vara relevant för individen, arbetsgivaren och samhällsekonomin. Kursutbudet bör finnas tillgängligt på distans så att arbetstagare ska ha möjlighet att delta oavsett var hen bor. Utbildningarna ska inbegripa allt ifrån yrkesutbildningar, validering, omskolning och universitetsstudier. Det kan innebära att en hantverkare lär sig nya typer av ämneskunskaper som gör att fackmannen kan ta sig an nya arbetsuppgifter som fungerar för kroppen högre upp i åldern. Det kan även innebära att en examinerad it-tekniker får fräscha upp sina kunskaper genom att gå en månadskurs i webbdesign. Kurserna ska också finnas tillgängliga på kvällstid och helg så att parterna kan avtala på ett så flexibelt sätt som möjligt. Arbetsgivaren och facket ska i samspråk bestämma ifall kursen ska ges på distans eller heltid.

Arbetsgivaren bör betala större delen av utbildningskostnaden. Det är nödvändigt dels för att kostnaden inte blir alltför stor för det offentliga men framförallt då vi ser ett behov av att utbildningen ska vara så pass relevant att arbetsgivaren är villig att betala för den. Vilka utbildningar som passar för respektive arbetsplats lämnar vi åt arbetsmarknadens parter att bestämma.

Vi behöver dessutom se över hur vi kan omorganisera CSN för vuxenutbildning. Flertalet faller ur systemet och vågar tyvärr inte satsa på utbildning.

Mot bakgrund av det som framförts vill Liberalerna tillsätta en utredning som har till uppgift att främja vidareutbildning och kompetensutveckling. Arbetsmarknadens parter ska vara involverade i utredningen samt politiska partier för att modellen ska vinna brett stöd hos samhällets företag och löntagare. Det offentliga behöver tillföra regelförenklningar, ekonomiska incitament och system som möjliggör att det livslånga lärandet premieras.

Gulan Avcı (L)

Maria Nilsson (L)

Tina Acketoft (L)

Lina Nordquist (L)

Allan Widman (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Mats Persson (L)